

Megújuló energiaforrásokról és a lehetséges hasznosításról.

Tisztelt Olvasó! Mikor gondolt utoljára arra, hány *quaestor* él ma a mai Magyarország területén?

A "civilizált" és "művelt" Rómában előkelő rangot jelentő tisztet akkor kevesen mondhatták magukénak ma tulajdonképpen életük komfortja tekintetében szinte mindannyian a *quaestorok* szintjén élünk (központi fűtés, fürdőszoba, stb.).

A komfort növelése a jelenlegi technikai szinten az erőforrások kimerülését vetíti előre és az ember földi életkörülményeinek alapjait veszélyezteti.

Véleményem szerint a nemzetközi előírások (Kyotó Keretegyezmény; 2001/77/EC direktíva) mellett ez az elsődleges szükségszerűsége a tiszta megújuló energiaforrások fenntartható módon történő hasznosításának.

A szakmai közéletben egyre több szó esik a hasznosítás szükségességének hangoztatásán túl a magyarországi potenciálról, a szükséges teendőkről. A politikai közélet erre a hangokra még nem fogékony, nem ismeri fel, hogy bár Magyarország ásványi kincsekben szegény ország, de megújuló energiapotenciálját tekintve méretéhez és lakosságához mérten gazdagnak mondható.

A hazai potenciál legjelentősebb energiaforrása a biomassza. Az MTA egy kutatása szerint az energetikai célra (másra már nem) hasznosítható biomassza éves mennyiségéből nyerhető energia 140 és 540 PJ közé tehető.

Jelentős energiaforrás a napenergia. Az ország területére 1265 kWh energia érkezik négyzetméterenként évente. Melegvizet termelő napkollektorok elhelyezésével az ország összes lakóháza 100-200 PJ energiát hasznosító berendezés lenne installálható.

Geotermikus hő hasznosítására tekintve az ország becsült 2500 km³ hévíz kincsét, és a környezetvédelmi szempontokat évente mintegy 50 PJ energia lenne hasznosítható.

A szélenergia és vízi energia hasznosítása hazánkban korlátozott, azonban a tiszta villamos energiatermelésben való szerepvállalás miatt kiemelten kezelendő.

Tudom, hogy a megújuló energiaforrások fent közölt mértéke sokakat vitára készítet, azonban vélhetőleg minden vitapartneremmel egyet fogok érteni abban, hogy a megújuló energiaforrások jelenlegi hasznosítása messze a lehetőségek alatt van.

Az ország energiafelhasználása 2000-ben 1041 PJ volt, amiből alig 37 PJ volt a megújuló energiák részesedése. Ez az adat különösen fontos annak tükrében, hogyha hozzátesszük, hogy az ország 70%-ban importra szorul energiaigénye fedezésére, ami a külkereskedelmi mérleg egyik legnagyobb hiányt okozó tényezője, és jelentős függésben tartja a gazdaságot a nemzetközi piacokhoz képest.

A hasznosítás lehetőségeit tekintve is akadnak pozitív példák az országban. Az egyedi kórszerű biomassza hasznosítás mellett az utóbbi években jelentősen fellendült a napenergia hasznosítás, valamint megvalósultak az ország első szélgenerátorai, és a geotermikus hőenergia termikus hasznosítására is találunk jó példákat.

Az alkalmazások elterjedését jelentősen indukálta a Széchenyi Terv, melynek keretében több program kapcsán egyéni, vállalati és közösségi szinten is támogatták a megújuló energiaforrások elterjedését.

A jelenlegi alkalmazások száma azonban továbbra is messze a lehetőségek alatt van. Jól érzékeltethető ez azzal az összehasonlítással, hogy Ausztriában jelenleg mintegy 2,4 millió m² napkollektort telepítettek, addig Magyarországon alig 45 ezer m² telepítésére került sor. További adalék, hogy Ausztriában a korszerű, a világpiacon energiaáraktól független úgynevezett falusi fűtőművek száma mára meghaladta a 200-at addig Magyarországon csak 1-2 helyen épült a biomassza tüzelésre alapuló, azonban lényegesen alacsonyabb technikai színvonalú, hasonló beruházás.

Az elterjedés alapvető tényezője a megújuló energiaforrást hasznosító berendezések támogatási rendszerének kérdése. Mivel az energetikai infrastruktúra, a piacon forgalomban lévő berendezések, valamint a szakmai és hétköznapi gondolkodás a fosszilis energiaforrások hasznosítására állt rá, a jelentős kutatási munkákat is igénylő megújuló energia hasznosítás berendezései fajlagosan drágábbak, mint a fosszilis energiát hasznosító berendezések.

Az Európai Unió csatlakozás kapcsán lehetőség nyílik arra, hogy a megújuló energiahasznosítás technikai berendezéseinek átvétele után az ottani sikeres megvalósítást eredményező támogatási forrásokat is átvegyük. A Strukturális Alapok és más közösségi források tették ugyanis lehetővé Ausztriában a fent említett falusi fűtőművek létrejöttét.

A megújuló energiaforrások hasznosítása nem csak energiagazdálkodási, és környezetvédelmi kérdés. Fontos megemlíteni, hogy amennyiben a hasznosításhoz szükséges berendezéseket a hazai ipar képes lesz előállítani, az befektetés jelent egy várhatóan dinamikus fejlődő, exportképes ágazatba, mely a külső piacok megszerzéséhez szükséges jelentős hazai háttérpiaccal is bír - bírhat.

Az Európai Unió források várható tendenciáiról, a tájközpontú kistérségi fejlesztésbe integrált megújuló energia hasznosítás és alternatív vízgazdálkodás lehetőségeiről az MTA Regionális Tudományos Bizottsága és a Független Ökológiai Központ országos konferenciát szervez 2003. január 15-én az MTA-n, elsősorban a kistérségi megbízottak és helyi közmű és energiaellátók részére.

A konferenciáról további információ és regisztráció a www.foek.hu oldalon található.

Medgyasszay Péter
Független Ökológiai Központ
ügyvezető igazgató
2002. 12. 10.